

Advent 3. vasárnapja

Lk 3,10–18

„Mit tegyünk?”

Keresztelő János prédikációjának töredékeit olvashatjuk ebben a szakaszban, olyan formában, ahogyan ránk maradt a hagyományból. Úgy tűnik, ez az enyhébb hagyomány, a korábbi a szigorúbb. Mindkettőnek a középpontjában a megtérés áll.

Azt a gondolati-hitbeli folyamatot, valamint az ezzel együtt járó magatartásbeli folyamatot, amelynek során az ember Isten elleni lázadásával felhagy és tanulékony lélekkel Isten felé fordul, megtérésnek nevezzük. A fogalom szerepelt már az ószövetségi prófétai irodalomban, de ez esetben nagyrészt úgynevezett kollektív megtérésről van szó, nem pedig egyéniről. Az Újszövetségben egyrészt az ószövetségi „visszafordul” szó fordításaként került be ez a fogalom, másrészt egy hasonló értelmű de egészen más szó jelenik meg: a „metanoia”.

Keresztelő János és Jézus prédikációját és nyilvános működését a megtérésre szólító felhívással kezdi. Indoklasként mondja: „elkölzelgett az Isten országa”. Jézusban meg is jelent, általa a messiási kor beköszöntött, tehát az újszövetségi ember megtérése Jézusra vonatkozik, és nem a törvény szemléletének a felülvizsgálatára. A megtérés és bűnbánat sok esetben együtt szerepel. De a kettő nem úgy viszonyul egymáshoz, hogy a megtérés belső elhatározás, a bűnbánat pedig ennek külső kifejezése. Pál apostol különben is a megtérést a megigazulással azonosítja, János ugyanezt újjászületésnek nevezi.

Isten megtérésre hívja az embert. Az ember vagy együttműködik ezzel a segítséggel, vagy megtagadja. Megtéréskor az ember elfordul a „hiábavaló dolgoktól” úgy, mintha a „sötétségből” a „világosság” felé fordulna. Olyan radikális fordulatról van szó, amely átrendezi az értékvilágát. A hangsúly azonban nem a régi szokásoktól való elforduláson van, hanem az új felé forduláson. Pál nem fordult el a zsidóságtól, hogy szellemi, lelki útkeresésbe kezdjen, hanem Krisztushoz csatlakozott.

A megtérésnek magatartásbeli következménye a viselkedésben beállt változás. Ennek konkrét következményei vannak az egyes ember életében. A gazdagoknak le kell mondani felesleges javaik-

ról, a katonáknak az erőszakosságról, és a fosztogatásról, a vámosoknak a hivatásuk adta csalásokról. A mai szakasz nem tér ki az összes foglalkozás elemzésére. Ha az Egyház a bűnösök, az utcanők és a vámosok menedéke lett, az nem azt jelenti, hogy megtérésük után ki-ki folytatta „mesterségét”.

A magatartásbeli változás a legfontosabb. Az erkölcsi érzék megszületése az emberben bonyolult folyamat, és az is, hogy az erkölcsi mércéket önmagára vonatkoztassa. A megtérés azért időszerű most is, mert kifejlődött erkölcsi érzékünket általában másokon próbáljuk ki, és olyan területeken, amelyekről úgy véljük, minket nem érintenek. Szívesen beszélünk mások korrupciójáról, harácsolásáról, ha nekünk erre nincs lehetőségünk. Megtéréskor a lelkiismeret-vizsgálatot kezdjük önmagunkkal. Ezt tették Keresztelő János és Jézus tanítványai is.

A bizonytalanság imája

A János körül álló tömeggel együtt kérdezlek: Mit tegyek, Uram? Mit akarsz tőlem? Merre vezetsz engem?

Adj jó irányt útjaimnak! Vezesd minden cselekedetemet a te szándékaid szerint! Tisztíts meg a Szentlélek elevenítő tüzével, hogy beléd vetett hitem a megtérés érett gyümölcseit teremje. Amen.